

De Colleges van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeenten Blaricum, Eemnes, Hilversum,
Huizen, Laren en Wijdmeren

Huizen, Hilversum, Wijdmeren, 18 oktober 2019

Onderwerp: (Ongevraagd) advies over de Verbetering van het doelgroepenvervoer

Geacht Colleges,

De adviesraden sociaal domein van de HBEL-gemeenten, Hilversum en Wijdmeren (hierna: adviesraden) hebben kennis genomen van het rapport over het haalbaarheidsonderzoek "Verbetering Doelgroepenvervoer" en heeft de behoefte om hierover ongevraagd een advies uit te brengen.

Achtergrond

Het hierboven genoemde rapport is gedateerd 3 april 2019. Het rapport is verkregen van de heer Jordy van Slooten (projectleider van de Regio Gooi en Vechtstreek) en is door hem toegelicht in het Overleg van voorzitters van adviesraden in de regio Gooi en Vechtstreek van 17 juli 2019.

Het doelgroepenvervoer wordt op dit moment uitgevoerd door commerciële marktpartijen, die via een aanbestedingsprocedure zijn gecontracteerd. Door faillissementen van aanbieders is de continuïteit van de dienstverlening aan inwoners verstoord geweest. Bij het vinden van oplossingen is de regio geconfronteerd met juridische procedures. Verder wordt geconstateerd dat er bij aanbieders weinig drang bestaat tot innovatie.

Overwogen wordt om het doelgroepenvervoer namens de aangesloten gemeenten door de regio in eigen beheer te laten uitvoeren (hierna genoemd: inbesteden).

De rol van de Adviesraden Sociaal Domein

De hiervoor genoemde adviesraden hebben gediscussieerd over hun rol in dit proces. Belangrijke rollen zijn weggelegd voor de Colleges van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraden. De vraag is in welke mate adviesraden zich moeten mengen in het keuzevraagstuk en de bedrijfsvoering.

Slotconclusie was dat adviesraden betrokken moeten zijn omdat inwoners/gebruikers, gezien hun beperkingen in hoge mate afhankelijk zijn van een toekomstbestendig, kwalitatief hoogwaardig doelgroepenvervoer, waarbij de continuïteit van de dienstverlening moet zijn gewaarborgd.

Vanuit die achtergrond komt de adviesraad met het onderhavige advies.

Inbesteden of uitbesteden

De adviesraden willen zich niet mengen in discussies over de wenselijkheid van het in eigen beheer exploiteren van diensten die ook door de markt worden aangeboden of in discussies over de wenselijkheid van een kleine, dan wel grotere overheid.

De adviesraden herkennen de problematiek van discontinuïteit in de dienstverlening door faillissementen van aanbieders en staan daarom sympathiek tegenover een onderzoek naar de mogelijkheden om het doelgroepenvervoer in eigen beheer uit te voeren. Volledig inbesteden is echter wel het uiterste tegengestelde van de huidige situatie.

Er zijn ook nog mengvormen denkbaar, zoals het in eigen beheer uitvoeren van de planningsfunctie. Wij hebben begrepen dat deze mengvormen wel zijn onderzocht, maar dat de nadelen daarvan significant groter waren dan de voordelen. De mengvormen met hun voor- en nadelen zijn echter nooit in een rapport opgenomen, zodat gemeenteraden en adviesraden zich daarover geen mening hebben kunnen vormen. De keuze blijft daarom beperkt tussen geheel inbesteden en geheel uitbesteden. De vraag is of dit een wenselijke situatie is.

Onderzoeksopdracht

De adviesraden kunnen zich vinden in de onderzoeksopdracht en de in dat hoofdstuk genoemde doelstellingen.

Mogelijk en/of wenselijk

Conclusie van het rapport is dat inbesteding van het doelgroepenvervoer mogelijk is. De adviesraden zijn onvoldoende deskundig om deze conclusie te kunnen wegen, maar gaan graag af op de deskundigheid van de onderzoekers.

Het rapport geeft de voordelen en de nadelen aan. Daarbij lijken de voordelen prominenter te worden benoemd dan de nadelen. Voordelen worden benoemd zonder nadere onderbouwing of kwantificering.

Ten aanzien van de nadelen wordt zelfs geconcludeerd dat inbesteden, naar het zich laat aanzien, binnen de scope van het onderzoek weinig tot geen nadelen kent.

Bij de nadelen missen wij bijvoorbeeld de inspanning die nodig is vanuit de bestuurders om een integere en beheerste bedrijfsvoering te borgen. De financiële risico's van groei of krimp worden vrij achteloos weggeschreven.

De risicoparagraaf is ronduit mager te noemen.

Het gaat om een relatief forse uitbreiding van de organisatie gepaard gaand met forse investeringen in materieel, al dan niet op leasebasis. Dat brengt financiële risico's met zich mee, die in het rapport onvoldoende zijn gekwantificeerd.

Ons inziens wordt er van uitgegaan dat uitvoering zonder neveneffecten vanuit een commerciële omgeving naar een overheidsomgeving kunnen worden overgezet. Organisaties kunnen zich in een andere omgeving heel anders gaan gedragen, waardoor wellicht kwaliteitsverbetering ontstaat, maar waardoor ook de kosten kunnen toenemen.

Ons inziens kan op basis van het rapport alleen worden besloten dat verder onderzoek gerechtvaardigd is, maar kunnen geen conclusies worden getrokken ten aanzien van de wenselijkheid van inbesteden.

Het verdere traject

Aan de raadsinformatiebrief van de gemeente Hilversum van 31 mei 2019 ontleen wij de volgende informatie.

Hierin staat dat inmiddels alle colleges in de regio hebben ingestemd met het besluit tot inbesteden van het doelgroepenvervoer. Zoals hiervoor al werd beschreven komt het ons voor dat het rapport van 3 april 2019 daar onvoldoende basis voor biedt.

In de raadsinformatiebrief is ook een tijdschema opgenomen:

1. April/mei 2019 besluit tot start procedure inbesteden,
2. Mei/juni 2019 opstellen implementatieplan,
3. Mei 2019-december 2020 Implementatieperiode,
4. Mei 2020 Besluit begroting en bedrijfsplan gezamenlijke dienst/ Uiterste datum start aanbesteding,
5. Januari 2021 Start gezamenlijke dienst met WMO-vervoer,
6. Augustus 2021 Uitvoering leerlingenvervoer.

Volgens dit tijdschema zijn gemeenteraden niet meer betrokken bij de besluitvorming, terwijl het gaat om een heel principiële keuze en om financieel grote belangen. Ongeacht de formele bevoegdheden is instemming van de gemeenteraden ons inziens onmisbaar.

Omdat de te maken keuzes ook grote gevolgen kunnen hebben voor de inwoners van de regio, met name ten aanzien van continuïteit en kwaliteit, willen de adviesraden graag in het verdere proces worden betrokken en adviseren. Deze betrokkenheid strekt zich ook uit tot de eisen die aan het wagenpark worden gesteld om, gezien de beperkingen van de gebruikers, een kwalitatief goed en veilig vervoer te waarborgen.

Aan de implementatieperiode van mei 2019 tot en met december 2020 is één regel gewijd zonder tussentijdse ijkpunten. Een periodieke voortgangsrapportage met een actualisering van de risicoparagraaf ontbreekt ons inziens ten onrechte.

Tot slot

Wij zijn graag bereid deze brief nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Adviesraad Sociaal Domein
van de HBEL gemeenten

Adviesraad Sociaal Domein
Hilversum

Adviesraad Sociaal Domein
Wijdemeren.

w.g. R.J. Manschot

w.g. Mevrouw A. Wijnands-van Daal

w.g. M.J. Vredenduin